

**Sonkajärven kunnan perusopetuksen opetussuunnitelman tarkistaminen 1.8.2026 alkaen:
Yhteinen vastuu koulupäivästä ja yhteistyö sekä poissaolojen ehkäiseminen, perusopetukseen valmistava opetus, valmistavan opetuksen lisäopetus sekä suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärä**

Sivistyslautakunta 27.05.2026 § 58
213/12.00.01.00/2026

Valmistelija: Sivistystoimen esihenkilö

Opetushallitus on antanut muutosmääräykset seuraavista opetussuunnitelman osa-alueista: 1) yhteinen vastuu koulupäivästä ja yhteistyö sekä poissaolojen ehkäiseminen, 2) perusopetukseen valmistava opetus, 3) valmistavan opetuksen lisäopetus sekä 4) suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärä.

1. Opetuksen järjestäjä päättää ja kuvaa opetussuunnitelmassa, mitkä ovat keskeiset tavoitteet ja toimintatavat hyvän ja turvallisen koulupäivän luomiseksi ja yhteistyön järjestämiseksi. Opetuksen järjestäjä päättää ja kuvaa toimintamallin oppilaiden poissaolojen ehkäisemiseksi ja suunnitelmalliseksi seuraamiseksi sekä niihin puuttumiseksi.

Sonkajärven kunnan perusopetuksessa noudatetaan moniammatillisessa yhteistyössä laadittua Läsnaolomalli-käsikirjaa, jonka mukaisesti oppilaan poissaoloihin puututaan nopeasti ja selvitetään niiden syitä. Poissaoloja pyritään ennaltaehkäisemään lisäämällä oppilaiden ja huoltajien osallisuutta ja vuorovaikutteista yhteistyötä kodin ja koulun välillä. Oppilas kohdataan yksilöllisesti ja positiivisella lähestymisotteella. Huoli oppilaan koulunkäynnistä otetaan puheeksi varhaisessa vaiheessa ja konsultoidaan oppilashuoltoa matalalla kynnyksellä. Tarvittaessa kutsutaan koolle monialainen asiantuntijaryhmä, jossa sovitaan tukitoimista ja seurannasta.

2. Perusopetuslain 5 §:n mukaan kunta voi järjestää maahanmuuttajille perusopetukseen valmistavaa opetusta. Perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestäminen on kunnalle vapaaehtoista. Sonkajärven kunta järjestää perusopetukseen valmistavaa opetusta.

Opetushallitus on antanut muutosmääräyksen OPH-92-2026 koskien perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman päivittämistä. Määräyksessä tarkennetaan mm. seuraavia kohtia: oikeus osallistua valmistavaan opetukseen on ulkomaalaistaustaisilla oppilailla, jotka eivät ole syntyneet Suomessa (perusopetuslaki §5); valmistava opetus järjestetään tiiviissä yhteistyössä joko esi- tai perusopetuksen kanssa oppilaan iästä riippuen ja oppilas voi jo valmistavan opetuksen aikana suorittaa jonkin perusopetuksen oppiaineen vuosiluokan oppimäärän tai jopa jonkin oppiaineen koko oppimäärän. Sonkajärven kunnan perusopetuksessa on voimassa oleva valmistavan opetuksen paikallinen opetussuunnitelma.

3. Perusopetuslain 5 §:n 1 momenttia on muutettu lailla perusopetuslain muuttamisesta (1369/2025) siten, että jatkossa kunta voi järjestää maahanmuuttajille perusopetuksessa järjestettävää valmistavan opetuksen lisäopetusta. Uuden maahanmuuttajille perusopetuksessa järjestettävän valmistavan

opetuksen lisäopetuksen järjestäminen on kunnalle vapaaehtoista. Sitä järjestetään perusopetuksen yhteydessä. Muutos tulee voimaan 1.8.2026.

Opetushallituksen muutosmääräys OPH-93-2026 koskee perusopetuksen opetussuunnitelman seuraavia kohtia: luvun 5 Oppimista ja hyvinvointia edistävä koulutyön järjestäminen alalukua 5.4 Opetuksen järjestämistapoja ja alalukua 5.6 Paikallisesti päätettävät asiat. Alalukuun 5.4 on lisätty uusi alaluku 5.4.4 Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus. Alalukua 5.6 on täydennetty kuvauksella paikallisesti päätettävistä asioista, jotka koskevat perusopetuksessa järjestettävää valmistavan opetuksen lisäopetusta.

4. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (S2) -opetuksen tavoitteena on auttaa oppilasta saavuttamaan riittävä suomen kielen taito opiskelua varten. Opetuksessa tuetaan kielitaidon eri osa-alueiden kehittymistä.

Opetushallituksen muutosmääräys OPH-5207-2025 päivittää perusopetuksen opetussuunnitelman seuraavia lukuja: Äidinkieli ja kirjallisuus, suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärä, oppimäärän erityinen tehtävä; Äidinkieli ja kirjallisuus, suomen/ruotsin kieli ja kirjallisuus -oppimäärän erityisen tehtävän kuvaus; Äidinkieli ja kirjallisuus, oppiaineen tehtävän kuvaus sekä luku 10 Kieleen ja kulttuuriin liittyviä erityiskysymyksiä.

Muutosmääräysten mukaiset paikalliset opetussuunnitelmat tulee ottaa käyttöön 1.8.2026 alkaen.

Opetussuunnitelman valtakunnalliset päivitykset ja paikallinen täydennysesitys ovat liitteinä.

Lapsivaikutusten arviointi:

Päätöksen vaikutukset hyvinvointiin ovat myönteiset.

Päätöksen vaikutukset turvallisuuteen ovat myönteiset.

Päätöksen vaikutukset osallisuuteen ovat myönteiset.

Päätösesitys

Sivistystoimen esihenkilö

Sivistyslautakunta päättää hyväksyä liitteiden mukaisen perusopetuksen opetussuunnitelman paikallisen tarkistuksen aihealueista yhteinen vastuu koulupäivästä ja yhteistyö sekä poissaolojen ehkäiseminen, perusopetukseen valmistava opetus, valmistavan opetuksen lisäopetus ja suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärä. Opetussuunnitelman tarkistukset astuvat voimaan 1.8.2026.

Päätös

Sivistyslautakunta:

Sivistyslautakunta yksimielisesti hyväksyi päätösesityksen.
